

UŽPALIŲ

Užpalių seniūnijos bendruomenės laikraštis

2021 m. sausis

Laisvei 30

Laisve reikia tikėti, laisvę reikia saugoti, laisvės reikia mokytis.

Užpalių biblioteka ir Užpalių gimnazijos ikimokyklinės grupės vaikai kartu švenčia laisvę ir prisimena už ją kovojusius ir žuvusius.

Manau, kad mažieji užpaličiai tikrai prisimins kovojusius ir žuvusius už laisvę, nes jų mažos rankutės gamino vėliavėles ir neužmirštuoles, kuriomis papuošė miestelio centrą.

Onos Sirvydienės nuotr.

Nuotrauka Astos Mottizienės

Greitai prabėgo metai...

Prabėgo 2020 – ieji metai. Juos pradėjome su žinia apie naują virusą, o štai baigiame metus su šio viruso sukeltais padariniais ir pasekmėmis. Likimas mums lėmė priimti šį iššūkį ir su juo pagyventi, kad galėtume suprasti, jog gyvenime būna ir gerų, ir blogų laikotarpių.

Mūsų seniūnija su šiuo iššūkiu kol kas tvarkosi visai neblogai ir židinių šiai infekcijai plisti nėra. Visi mes laikomės apribojimų, kurie nors ir sukelia nepatogumus, bet įpareigoja būti budresniems ir atsakingesniems savo ir kitų atžvilgiu.

Metų sandūroje noriu trumpai apžvelgti situaciją seniūnijoje. Per 2020 – uosius metus mūsų seniūnijoje gimė aštuoni naujagimiai - trys berniukai ir penkios mergaitės. Mirė – 33 asmenys. Viso seniūnijoje - 1545 gyventojai. 378 asmenims yra virš 65 – erių metų.

Užpalių seniūnijoje yra 118 km viešųjų kelių, kurių būkle rūpinasi seniūnija. Pagal turimus finansinius išteklius juos profiliuoja, remontuoja, šienauja pakeles. 2020 m. žvyro užvežimas ant kelių nusikėlė į rudenį, nes

sutartis su vykdytojais buvo pasirašyta tik iš antro karto, o šiais metais jau galėsime naudotis lėšomis pavasarį.

Daug dėmesio ir materialinių išteklių buvo skiriama viešųjų erdvių tvarkymui: žolės šienavimui, gėlynų priežiūrai, lapų grėbimui ir kitiems darbams. Tvarkėme tris poilsivietes. Tenka pasidžiaugti bendruomenės „Užpalėnų krivulė“ įgyvendintu projektu „Šventoji jungia kaimynus“, kurio metu Kaniūkų poilsivietėje įrengtas lieptas, Užpalių miestelio poilsivietėje pastatyta pavėsinė ir sielių lieptas – platforma, kuriuos galima bus naudoti pramogai. Aukštuolių poilsivietėje įrengta nauja pavėsinė, pastatytos sūpynės, persirengimo kabina, tualetas bei informacinis stendas. Dabar tik reikia sulaukti sveikos ir gražios vasaros.

Taip pat seniūnijoje yra 38 neveikiančios kapinės, kurias stengiamės bent kartą nušienauti, atnaujinti ženklus, sutvarkyti sausus bei lūžtančius medžius. Pradėta Tarvydžių kapinių tvoros statyba, kuri bus baigta 2021 m. pavasarį. Aptvertos Rameikių kaimo kapinės. Pradėtas veikiančių kapinių

tvorų remontas, kuris bus tęsiamas ir šiais metais.

Šalinome pavojingus medžius gyvenvietėse ir kapinėse. Nupjauti 9 pavojų kėlę medžiai.

2020 m. bendruomenė „Užpalėnų krivulė“ pradėjo vykdyti projektą „Socialinių paslaugų teikimas Užpalių seniūnijos bendruomenėje“. Projekto metu pagalbą į namus gauna asmenys su negalia, jų šeimos nariai, senyvo amžiaus žmonės. Projektas, su kuriuo savanoriškais pagrindais dirba bendruomenės finansininkė Valerija Morkūnienė, bus tęsiamas ir kitais metais, nes gautas projekto finansavimas. Poreikis šių paslaugų teikimui mūsų seniūnijoje būtų didesnis, tačiau pagal finansavimą jo išplėtoti negalime.

Šie metai buvo sudėtingi ir nelenghi. Tikiuosi ateinantys bus daug sėkmingesni visomis prasmėmis.

Linkiu visiems sveikų ir darbinių, ramių ir laimingų, darnių ir supratinių 2021 – ūjų metų, o laikraščio leidėjams – kad plunksnos neišdžiūtų.

Seniūnas Eugenijus Keraminas

Nuotrauka Edvino Meskauski

Žiemos šventės atneša mūsų širdims daug džiaugsmo ir gėrio, kuriuo dalinamės savo nuoširdžiais darbais nešdami viltį ir tikėjimą. 2020 m. gruodžio 11 dieną Užpaliuose nušvito žaliaskarė eglė ir išikūrė Besmegenių kaimelis. Šis grožis sukurtas mūsų visų bendrų pastangų dėka, džiugino mus visą šventinį laikotarpį ir linkėjo visiems atgimstančios vilties ir supratimo ir liudijo, kad tik kartu saugodami vieni kitus ir skleidami aplinkui tik geras emocijas išgyvensime šį sunkų laikotarpį. Ačiū mūsų bendruomenės pirmininkei Vidai už iniciatyvą, telkiant visos seniūnijos bendruomenes, įstaigas, įmones, organizacijas kuriant šventinį miestelio įvaizdį.

Ona Sirvydienė

Užpalių seniūnijoje antrus metus vyko Gerumo akcija. Bendruomenės narių siūlymu, Gerumo akcijos metu surinktos lėšos buvo skirtos užpalietei Genovaitei Ilčiukienei. Akcijos metu surinkome 1770,00 Eur. Ačiū Jums, mielieji, už Jūsų gerumą ir dosnumą. Tikimės, kad ši parama suteiks Genutei galimybę greičiau pasveikti.

Džiaugiuosi, kad esame stiprūs būdami kartu ir darydami GERUS darbus.

Bibliotekininkė Vida Juškienė

Genovaitės Ilčiukienės vaikų: Linos, Kristinos, Vandos ir Midaugo padėkos, sveikinimai ir linkėjimai:

„Norim padėkoti už tai ką padarėte dėl mūsų Mamos. Nuoširdus ačiū už rūpestį, meilę, gražius žodžius. Telaimina Jus visus dievas, telydi sveikata bei sėkmė“. /Vanda/

Didelis Ačiū Užpalių seniūnijos bendruomenei už meilę, šilumą ir supratimą! Didžiujamės visais Užpalių krašto bendruomenės žmonėmis, džiaugiamės, kad esame užpalietės. Tūkstantį kartų tariame ačiū Jums, geradariai! Dėkojame ir meldžiame visiems sveikatos. /Lina, Kristina/

Širdingai dėkojame visiems užpa-lėnams už gerumą, už šilumą, už paramą! Šiais sunkiais laikais visiems linkime šviesių dienų, kad negandos neužtemdytų dangaus ir visad matytume Saulę. Mūsų ir Jūsų svajonės tebūna didelės! Išlikime sveiki. /Mindaugas/

Pasek gražiausią pasaką...

Kai realybė gąsdinanti ir baugi, taip norisi, kad kas pasektų pasaką, pačią gražiausią ir nuostabiausią... Tokią pasaką savo mažiesiems sekė šauniosios darželio auklėtojos. Pasaką jos sekė prie jaukaus židinio apie baltą ir kupiną stebuklą Kalėdų miestelį, apie papuoštas žaliąsias eglutes, apie linksmą besmegenių šoki

Nuotraukos iš darželio archyvo

miestelio aikštėje, apie Gerumą, kuris laimi visose pasakose...Šoko ir dainavo mažieji savo pasakoje, kol apsnigtu taku atkeliavo Kalėdų senelis. Na ir kas, kad jis su vaikais kalbėjosi per išpuoštą baltais karpiniais langą...Bet šį kartą jis buvo pats tikriausias... Ačiū Onai Sirvydienei, Vaidai Čižikienei, Ingridai Azarovienei už pasektą pačią gražiausią pasaką.

Linkime Jums mielieji laikraščio skaitytojai pačių gražiausių pasakų 2021 metais.

Pasakų pasiūlę Užpalių gimnazijos žurnalistai

SVEIKINIMAI

Ji – mūsų Viktorija

Viktorija Jovarienė, gyvenanti Utenos r. Užpaliuose, talpinanti savyje didžiulę aistrą žirgams, savo sodybai, kraštui ir žmogui 2020 m. gruodį atšventusi 80 metų jubiliejų, yra legenda ne tik Užpalių seniūnijoje, Utenos rajone bet ir respublikoje. Ji – pirmoji istorijoje moteris, 1966 metais dalyvavusi Sartų žirgų lenktynėse kaip važnyčiotoja. Šis jos gyvenimo etapas truko daugiau negu 30 metų, pelnęs ne vieną apdovanojimą.

Būdama nepailstanti žirgininkystės tradicijų puoselėtoja, 1970 m. asmeninėje sodyboje, Užpalių seniūnijoje išlikusiose senuose pastatuose, įkūrė privatų arklincystės muziejų. Muziejus veikia iki šių dienų ir yra viena iš populiariausių Užpalių seniūnijoje lankytinų vietų, kuri traukia turistus ne tik iš Lietuvos, bet ir užsienio. Sodyba įrašyta į Utenos rajono lankytinų vietų sąrašą. Lietuvai iškovojus nepriklausomybę, sodyba tapo ne tik ūkiu, bet ir arklincystės muziejumi.

Viktorijos Jovarienės iniciatyva 2016 m. įkurtas „Ašvienių fanų“ klubas, kuris vienija žirgų mylėtojus.

Ieškojusi naujų erdvių, kad jos sukauptas gėris būtų labiau prieinamas ir

Nuotrauka iš bendruomenės archyvo

atviras visiems norintiems jį matyti, 1995 m. įsigijo akmenines senojo Užpalių dvaro arklides, kurios priklausė Užpalių dvaro sodybai – svarbiausiam miestelio kultūros paveldo objektui. Tvarkėsi po truputį, nes pastatas buvo avarinės būklės, pastatytas XVII amžiuje.

Dabar tai vadinama „Kamenyčia“, kurios erdvės atviros visiems. Čia organizuojamos kalendorinės, etnokultūrinės šventės, galima aplankyti savivaldos užuomazgas menanti Užpalių viršaičio kabinetą, atkuriantį nepriklausomos Lietuvos dvasią. Lankytojų laukia įrengta „100 abrusių“ menė, kurioje surinkti Užpalių krašto moterų austi, siuvinėti darbai, atspindintys šimtamečius tautos kultūros lobius. „Kamara mergelam“, „Bankelis“, senovinė mokyklos klasė – tai tik maža dalelė ką galima išvysti apsilankius buvusiose dvaro arklidėse, prikeltose naujam gyvenimui tik Viktorijos Jovarienės dėka.

**Miela Viktorija,
Linkėdami sveikatos, linkime ir neišsenakančių idėjų, kad Jūsų sukaupti tautos kultūrą, istoriją ir gyvenimo būdą menantys lobiai džiugintų, mokytų ir primintų pamatines lietuvių vertybes: pagarbą, toleranciją, darbštumą, pasitikėjimą ir tikėjimą.**

Džiaugiamės, kad esate su mumis ir siunčiam geriausius linkėjimus ir sveikinimus su gražiu 80 –čio jubiliejumi. Sveikatos, stiprybės kantrybės, ateities pilnos sumanymų ir planų.

Užpalių bendruomenės

Sveikinimas Valei Urbonienei

Mylima mama, močiute, promočiute, Sveikiname tave su 75-uoju gimtadieniu. Rankas raukšlėtas Tau palietę, pajuntam, kad esi labai jautri — čia telpa meilės rytmečiai saulėti ir vaikiški saulėlydžiai glėby. Nors metai jau nusinešė daug džiaugsmo ir svajonių. Nors smilkinuos pražydo plaukų sruogos sidabru. Laiminga būk, sulaukus šitiek metų, kurie ne vien tik rūpescius, bet ir laimę atnešė kartu. Linkime tau, sveikatos, sekmes loterijoje ir dar daug daug sulaukti proanūkų. Mylime ir apkabiname tave!

*Tavo visi mylimi vaikai:
Editos, Rimantės, Vlado, Jūratės,
Jolantos šeimos*

**Rodos nieko netrūksta
Čia, nieko...
Tik... nusinešė vėjai metu
Ech tie metai
Raukšleles išvingiavę,
Ech tie metai
Užauginę vaikus
Ir skausmus
Ir džiaugsmus išlingavę...**

Gražių jubiliejų proga sveikiname:
**Bronislavą Antaną Rasakevičių
Bronę Umarienę
Birutę Žilinskienę**

Sveikina Vilučių bendruomenė

SVEIKINIMAI

Gausų Ringaudų seniūnijos gyventojų, buvusio Lietuvos žemės ūkio universiteto (LŽŪU) rektoriaus profesoriaus Albino Kustos apdovanojimų sąrašą spalio 26 d. papuošė dar vienas. Aštuoniasdešimtmečio proga akademikui habilituotam technologijos mokslų daktarui už mokslinę ir aktyvią visuomeninę veiklą Kauno rajono mero Valerijaus Makūno vardu įteiktas Kauno rajono garbės ženklas. Kauno rajono savivaldybė Lietuvos inžinierius hidrotechniką habilituotą technologijos mokslų daktarą 2009 m. jau yra apdovanojusi II lygio garbės ženklu, Žemės ūkio ministerijos garbės ženklas jam įteiktas du kartus: 2008 ir 2010 m. A. Kusta yra Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordino kavaliere (2001 m.), o 2005 m. jam suteiktas Utenos rajono Užpalių miestelio garbės piliečio vardas. Šio Ringaudų seniūnijos gyventojų pavardė puikuoja ir labiausiai nusipelnusių šalies žemės ūkio sektoriui lyderių nepriklausomybės metais (1990–2010) dvidešimtyje. Jei nekreiptume dėmesio į trejų metų pertrauką, A.Kusta Kauno rajone gyvena šešis dešimtmečius. 1958 m. iš Utenos rajono jis atvyko studijuoti į tuometinę Lietuvos žemės ūkio akademiją (LŽŪA) ir, įgijęs hidrotechnikos inžinieriaus specialybę, dirbo Skuodo rajone darbų vykdytoju, statybų aikštelės vadovu. 1965 m. jis sugrįžo į savo alma mater ir iki 1968 m. mokėsi aspirantūroje. Apgynęs daktaro disertaciją, 1968–1994 m. buvo LŽŪA Hidromelioracijos ir žemėtvarkos fakultete

Gražaus 80-čio jubiliejaus proga sveikinome kraštiečių Albiną Kustą jo žmoną Renę Kustiene.

Mielieji, Albinai ir Rena, užpaliečiai džiaugiasi ir didžiuojasi Jumis ir Jūsų nuveiktais darbais Tėvynės labui.

Šio gražaus jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname ir linkime daug gražių akimirkų kasdienybėje. Tegul metų bėgimas, palietęs smilkinius, niekada nepakeičia akių ir širdies šilumos. Lai rankos greit nepavargsta, o gyvenimo takas tebūna ilgas ir šviesus.

Aštuoniasdešimtmetį atšventęs A. Kusta labiau linkęs apžvelgti šalies nueitą kelią

asistentu, vyresniuoju dėstytoju, Hidrotechnikos katedros vedėju, dekanu.

Hidromelioracijos ir žemėtvarkos fakultete ir Hidrotechninės statybos inžinerijos institute praėjo beveik visas mano darbinės ir kūrybinės veiklos laikotarpis, – su pasididžiavimu sakė A.Kusta. Veiklą reformavo iš esmės Vis dėlto profesorius Kauno rajone ir Lietuvoje labiausiai žinomas kaip trylikmetis LŽŪU rektorius. Šiai aukštajai mokyklai jis vadovavo 1994–2004 m., būtent tuo laikotarpiu (1996 m. spalio 8 d.) Lietuvos žemės ūkio akademija ir pakeitė pavadinimą. Ekspertų teigimu, A.Kusta dirbo labai rezultatyviai ir kūrybingai. Jam vadovaujant universiteto veikla buvo reformuota iš esmės – išplėta mokslo ir studijų bazė, pagerintas žemės ūkio mokslo ir studijų bendradarbiavimas su verslo partneriais bei kitomis mokslo ir studijų institucijomis. Ypač daug dėmesio jis skyrė naujovių sklaidai. Būdamas slėnio “Nemunas” direktoriumi, A.Kusta aktyviai rūpinosi, kad Vyriausybės patvirtinta ir jau vykdoma projekto programa būtų įgyvendinta. Jo, kaip Lietuvos mokslų akademijos nario korespondento, mokslinė ir mokslo organizacinė veikla prisidėjo prie tolesnės Lietuvos žemės ūkio sanglaudos su mokslu, modernaus Lietuvos ūkio plėtotės. Dideli vadybiniai gebėjimai, darbštumas ir nuoširdumas leido prof. A.Kustai dalyvauti ir įnešti kūrybinį indėlį rengiant bei realizuojant ir kitas šalies žemės ūkio, agrarinio mokslo plėtotės programas. Dešimt metų jis buvo Žemės ūkio enciklopedijos mokslinės redakcinės tarybos pirmininku, penkerius – Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjungos pirmininku. Profesorius yra paskelbęs apie 120 aplinkos inžinerijos ir kraštovarkos krypties mokslinių straipsnių, kartu su

kitais autoriais parašė kelis vadovėlius ir monografijas knygą “Geriamasis vanduo sodyboje”. Įspūdingas ir jo žmonos, kuri pedagoginę ir mokslinę veiklą tuometėje LŽŪA irgi pradėjo 1968 m., Renės Kustienės mokslinių darbų kraitis. Hidrotechnikos inžinierė, technikos mokslų daktarė docentė yra vadovėlio ir knygos bendraautorė. Ji paskelbė per 90 mokslo populiarių straipsnių. Buvo ir tebėra santūrus Profesorių pažįstantys žmonės pabrėžė jo gebėjimą nuoširdžiai bendrauti nepaisant rangų, titulų, supratingumą, nesavanaudišką pagalbą, kuklumą. Apie jubiliejų A.Kusta kalbėjo santūriai: “Atbėgo, atšiuoliavo visiškai nelaukiamas mano ir mano gyvenimo draugės Renės 80-metis” ir buvo labiau linkęs apžvelgti ne savo pasiekimus ir nuopelnus, o šalies nueitą kelią. “Būta per tą laikotarpį visokių įvykių, ir skaudžių, ir linksmy. Vieni svarbesni, kiti mažiau svarbūs. Skaudūs pokario prisiminimai, artimųjų ir už Lietuvą kovojusių partizanų netektys, Sausio 13-iosios aukos. Vis dėlto labai džiugu ir svarbu, kad mūsų kartai teko gyventi epochinių įvykių laikotarpiu, kai susikūrė ir labai aktyviai veikė Lietuvos Sąjūdis, kai sugriuvo Rusijos imperija – Sovietų Sąjunga, kurią JAV prezidentas Ronaldas Reaganas pavadino blogio imperija, ir kai buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Mes visi kaip galėjome stengėmės, kad taip atsitiktų ir dabar jau daugiau kaip 30 metų džiaugiamės laisve ir kuriame laisvą Lietuvą. Galbūt ne viskas mums sekasi labai gerai, bet svarbiausia, kad darome tai, ką norime ir kaip norime, viską sprendžiame patys – nepriklausomos Lietuvos gyventojai”, – sakė A.Kusta.

Vilma Kasperavičienė
KAUNO DIENA

Užpalių gimnazija naujų metų kontekste

Naujų metų kontekste norisi bent trumpai pasidalinti, kas naujo Utenos r. Užpalių gimnazijos bendruomenėje. 2020 gruodžio mėnesį mokiniai, jų tėvai (globėjai, įtėviai) ir mokytojai dalyvavo kasmetinėje Nacionalinės švietimo agentūros vykdomoje apklausoje. Iš Užpalių ir Vyžuonų mokyklų buvo pakviesti 126 mokiniai (5-12 kl.), 106 tėvai (1-12 kl. mokinių) ir 45 mokytojai. Vertinimo skalė apima 4-0 balų. Rezultatai tokie:

Tėvų apklausos suvestinė

5 aukščiausios vertės	☺
1-3 - Mano vaikui yra svarbu mokytis	3,6
1-5 - Į mokyklą mano vaikui eiti patinka	3,6
1.2 - Mokykloje mano vaikas skatinamas bendradarbiauti	3,5
1.6 - Per paskutinius 2 mėn. mano vaikas iš kitų mokinių nesityčiojo	3,5
1.17 - Pasiekimų vertinimas mano vaikui yra aiškus	3,4

Mokinių apklausos suvestinė

5 aukščiausios vertės	☺
1.6 - Per paskutinius 2 mėn. iš kitų mokinių nesityčiojau	3,6
1.3 - Man yra svarbu mokytis	3,5
1.7 - Per paskutinius 2 mėn. iš manęs mokykloje nesityčiojo	3,4
1.2 - Mokykloje skatinami bendradarbiauti	3,3
1.17 - Mano pasiekimų vertinimas man yra aiškus	3,3

Mokytojų apklausos suvestinė

5 aukščiausios vertės	☺
1.2 - Mokinius pamokose skatinu bendradarbiauti	3,7
1.1 - Mokiniams padedu pažinti jų gabumus	3,7
1.12 - Su mokiniiais aptariu mokymosi sėkmes	3,6
1.8 - Aš atsižvelgiu į kiekvieno mokinio nuomonę	3,6
1.10 - Mano pamokose mokiniai nebijo suklysti	3,5

5 žemiausios vertės	☹
1.14 - Mano vaikui sekasi mokytis nuotoliniu būdu	2,9
1.11 - Per pamokas mano vaikas turi galimybę pasirinkti įvairaus sudėtingumo užduotis	3,0
1.15 - Mokantis nuotoliniu būdu mano vaikui reikia daugiau pagalbos	3,0
1.13 - Mano vaikas kartu su mokytojais planuoja savo mokymąsi (tikslus, žingsnius jiems pasiekti)	3,1
1.16 - Mokytojų padedamas mano vaikas mokosi įsivertinti pažangą	3,1

5 žemiausios vertės	☹
1.14 - man sekasi mokytis nuotoliniu būdu	2,7
1.13 - kartu su mokytoju planuoja savo mokymąsi (tikslus, žingsnius jiems pasiekti)	2,8
1.15 - Mokantis nuotoliniu būdu man reikia daugiau pagalbos	2,8
1.11 - Per pamokas mano turiu galimybę pasirinkti įvairaus sudėtingumo užduotis	2,8

1.4 - Mokykloje gaunu man suprantamą informaciją apie tolesnio mokymosi ir profesijos pasirinkimo galimybes	3,0
---	-----

5 žemiausios vertės	☹
1.14 - mano mokiniams sekasi mokytis nuotoliniu būdu	2,9
1.6 - Per paskutinius 2 mėn. mokiniai iš kitų mokinių nesityčiojo	2,9
1.7 - Per paskutinius 2 mėn. man neteko spręsti patyčių problemos mokykloje	3,0
1.3 - Mano mokiniams yra svarbu mokytis	3,0

1.9 - Mano mokiniai noriai dalyvauja mokyklos organizuojamoje socialinėje ir visuomeninėje veikloje	3,2
---	-----

Matyti, kad tiek mokiniai, tiek tėvai, tiek mokytojai iškelia labai panašias stiprybes, panašiai mato ir tobulintinas kryptis, nenutolę ir įverčių balai. Tai liudija mokyklos bendruomenės (tėvai-vaikai- mokytojai) darną, gebėjimą siekti bendrų tikslų. Ačiū visiems dalyvavusiems tyrime.

Jei pažvelgtume į nepamokinę Užpalių gimnazijos mokinių ir mokytojų veiklą, tai matytume, jog per kalendorinius 2020 metus (įveikdami nuotolinio mokymo išbandymus) mūsų vaikai, ruošiami mokytojų, dalyvavo 53 konkursuose, iš 8- tarptautiniai, 14- respublikinių konkursų, o mūsų mokiniai tituluojami ir nugalėtojais, ir laureatais, ir diplomantais. (Detalesnė informacija FB paskyroje Utenos r. Užpalių gimnazija, tinklapyje <https://www.uzpaliai.utena.lm.lt/index.php/lt-lt/>). Džiaugiamės tokiu ugdytinių ir pedagogų aktyvumu, tikėdami, kad toliau užteks jėgų ir laiko ruoštis bei dalyvauti 2021 metų konkursuose, kurie prasideda jau sausio antroje pusėje.

Naujaisiais metais norisi palinkėti, kad išlaikytume geranorišką bendradarbiavimo atmosferą, būtume atviri, nuoširdūs, kantrūs ir supratingi. Neišvengiamai teks bendrauti ir mokytis per atstumą, teks pasinerti į skaitmeninę medijų aplinką, kuri vilios ir vargins, įtrauks ir atstums. Tačiau mus sieja nepaprastai stiprūs realaus bendravimo saitai, santykiai ir tarpusavio ryšiai, susiklostę dar iki nuotolinio mokymosi. Saugokime juos, puoselėkime, nes tai ir esame mes - Užpalių gimnazijos bendruomenė. Sėkmingų metų.

Direktorius pavaduotoja ugdymui Renata Gavėnienė

Iš Vilučių ir Kaniūkų bendruomenių

O tas laikas...

Laikas nenumaldomai eina ir eina, kartu keičiasi ir žmonių gyvenimas. Buvę jauni, energingi, kaskart vis sunkiau ir lėčiau sukamės.

Vilučių kaimo senoliais pasirūpino Užpalių seniūnas Eugenijus Keraminas: aplankė gerokai pagyvenusius, parūpino paslaugas. Dabar kaimynė Jolita Gaučytė du kartus į savaitę aplanko, padeda namų apyvokos darbuose: rudenį grėbė lapus, nešiojo daržoves, prinešė ir dabar prineša malkų, nuperka iš parduotuvės maisto produktų. Moterėlės džiaugiasi. Jolita anot jų „mūsų rankos ir kojos“.

Mūsų bendruomenės žmonės paslaugūs, visada pasirenge padėti.

Negalime nepaminti Kristinos ir Virgilijaus Augučių šeimos. Virgis ne tik užsako ir pristato spaudą, surenka mokesčius, atveža p. Kristinos supakuotus pro-

duktus, pagelbsti ištikus bėdai.

Ateinančių švenčių proga linkime geradariams geros sveikatos, pakilios nuotaikos šiuo sunkiu mums visiems metu.

Dėkojame seniūnui Eugenijui Keraminui už rūpinimąsi, Jolitai už patarnavimus. Visiems laimingų Šv. Kalėdų ir ateinančių Naujųjų metų.

Nuotrauka Edvino Meškauskio

Vilutiškė Regina Sasnauskienė

Gyvenimas po laiko malūno sparnu

Metų sandūroje magą šiek tiek atsigręžti į praeitį, prisiminti, pagalvoti. Vilučių bendruomenės mikrorajonui dar visai neseniai priklausė Vilučių ir 11 aplinkinių kaimų gyventojai. Atėjus 2020 metams gruodžio 31 d. belikę Vilučiai ir 8 aplinkiniai kaimai. Per 2019 m. anapus saulės iškeliavo paskutiniai Kustų ir Karkaziškių kaimų gyventojai. Gireišių kaimas taip pat likęs tik prisiminimuose. Šių metų pabaigoje bendruomenėje faktiškai pastoviai gyvena: Vilučiuose – 87 žmonės arba 50 namų ūkių, Mikėnuose – 29 žmonės arba 14 namų ūkių, likusiuose 7 kaimuose 24 žmonės arba 13 namų ūkių. Iš viso bendruomenę sudaro 77 namų ūkiai su 137 gyventojais. Tai tokia matematinė statistika. Žinoma dar yra mūsų mikrorajone deklaravusieji savo gyvenamą vietą, kurie atvyksta tik vasarą į sodybas ir t. t. Dominuojanti amžiaus grupė „Pagyvenęs jaunimas“. Truputį liūdna. Kaip ten bebūtų, gyvenimas skuba pirmyn, o su juo ir mes. Šiandien dar galime pasidžiaugti, kad esame sveiki, kad žiaurusis virusas aplenkė mūsų namus, kad per 2020 metus nebuvo netekčių ir kitokių didelių nelaimių. Didžiuojamės Vilučių

krašto darbštuoliais ūkininkais Elvyra ir Ramūnu Baltakiais, Tatjana ir Sauliumi Sirvydziais, Vida ir Antanu Paužuoliais, Daiva, Alvydu, Danute ir Sauliumi Kutkais, Kristina ir Virgilijumi Augučiais, Janina ir Albertu Čerškais, Vale ir Broniumi Čerškais ir daugeliu kitų – linkime jiems visokeriopos sėkmės. Norime pasidžiaugti, kad mūsų kraštiečiui, kilusiam iš Kustų kaimo, akademikui, habilituotam mokslų daktarui Albinui Kustai už mokslinę ir aktyvią visuomeninę veiklą Kauno rajono mero vardu įteiktas Kauno rajono garbės ženklas. Gerbiame Albinai ir Rene Kustos, siunčiame Jums pačius šilčiausius sveikinimus ir linkėjimus.

Pačioje bendruomenėje gyvenimas teka įprasta tvarka. Spalis – rinkimų mėnuo, tačiau dėl atsargumo nevyko jokie susitikimai su kandidatais į seimą. Spėjome pasikviesti kirpėją Ingą, kuri pravedė edukacinį renginį. Ruošėmės lapkričio 6 d. Užpaliuose vyksiančiai „Pyragų dienai“ ir nežiūrint į tai, kad ji neįvyko prisijungėme prie bendruomenės „Užpalėnų Krivulė“ inicijuotos Gerumo akcijos, kurios metu abejingų nebuvo – surinkome 270 eurų, kuriuos

skyrėme Genovaitei Ilčiukienei, su nuoširdžiais linkėjimais. Planuojame kitas veiklas...tačiau gyvenimo aplinkybės rodo ženklą „STOP“.

Lapkritis... karantinas... Laikydami rekomendacijų gaminome besmegenius. Gruodžio 9 d. – vieną besmegenių šeimyną komandiravome į Užpalių kalėdinį miestelį, likusieji papuošė bendruomenės namų erdves.

Gruodis, adventas - ramybėje ir tylumoje diena veja dieną. Vilučių bibliotekoje veikia kaniūketės Zitos Kaulienės sukurtų ir pagamintų eglutės papuošimų parodėlė, kuri tarsi šviesos spindulėlis tamsoje džiugina širdį. Žybsi kalėdinės žvakių liepsnelės, kurios simbolizuoja viltį, tikėjimą ir tarsi sako:

Branginkime vieni kitus – už tuos praėjusius metus.

Už tuos brangius širdies turtus, už tai, kad nieko du kartus nebus..

Laimingų ir viltingų Naujųjų 2021 metų.

Vilutiškių bendruomenės pirmininkė Nijolė Petrusevičienė

Kaniūkai metų sandūroje

*Žiemos šarmoj sustokim pagalvoti,
Kas nuveikta, ko siekta, kaip gyventa.
(M. Martinaitis)*

Atrodo viskas taip greitai keičiasi: čia pavasaris, o čia - jau žiema. Trumpos, darganos dienos gena į šiltus kambarius, o dar ir korona laiko tvirtai užvėrusi namų duris. Bet kai norisi nusakyti reikšmingus kasdienio gyvenimo dalykus, pasirodo daug kas iš tiesų tęsiasi.

Kaip ir visoje Lietuvoje kaimų tuštėjimas neaplenkė ir Kaniūką - tuštėja, sensta kaimas. Nebe visuose namų languose vakarais šviečia žiburys... O gal netuštėja? Gyvena ir kuriasi jaunos šeimos. Kaime kryžstauja 4 mažyliai. Jauniausiam Kaniūką kaimo gyventojui vasarą suėjo 1 metų. Kuriasi jaunieji ūkininkai, kurie mato savo ateitį čia,

gimtuosiuose Kaniūkuose, augindami gyvulius, sėdami javus. Gražėja kaimas - tvarkomos, puoselėjamos sodybos skendi gėlių žieduose iki vėlyvo rudens. Svarbiausia mums, kaimo gyventojams, kad yra medicinos punktas, kur galime kreiptis patarimo dėl sveikatos, nusipirkti vaistų. Turime parduotuvę - nereikia maisto produktų važiuoti į miestą. Yra biblioteka, kur skaitytojas suranda paskaityti patinkančią knygą.

Pro Kaniūką kaimą teka upė Šventoji, kuri vasarą atgaivina, kviečia pasigrožėti pakrantėmis. Džiugu, kad pagal bendruomenės „Užpalėnų krivulė“ vietos projektą „Šventoji jungia kaimynus“, sutvarkyta pakrantė, pavėsinė, perdažyti suoleliai, pastatytas lieptas. Darbuose talkino Kaniūką savanoriai.

Liūdna, kad neturim kultūros dar-

Nuotr. autorės

buotojos... Na, tikėkimės gal ir čia nušvis kitais metais vilties žiburėlis.

Metams besibaigiant norisi pasinerti į kalėdinį švenčių šurmulį, pamiršti nesibaigiančius darbus ir svarstymus apie tai, kaip sekėsi, kaip eisis kitąmet. Linkiu, kad ateinančiais metais Jūsų namai būtų pilni skalsos ir santarvės, laimės ir pakantumo, o Jūsų širdys - gerumo, džiaugsmo ir vilties ...

*Kaniūką kaimo gyventoja
Aušrė Indrašienė*

Krašto istorijos

Mokslininko Vytauto Gipiškio giminės knyga

Toli nuo Užpalių Šilutės kraštas, vos ne visą Lietuvą reikėtų pravažiuoti, kad patektum į Vėžaičius. Šioje gyvenvietėje nuo 1952 m. gyvena ir dirba mokslininkas Vytautas Gipiškis. Prasmingai nugyventas gyvenimas, protu ir širdimi dirbta tautos gerovei, parašytas mokslinis darbas, užauginti du puikūs sūnūs, su šeimomis gyvenantis Vilniuje ir 2020 m. rugpjūčio 3 d. d. sulauktas 90 metų jubiliejus.

Mokslinė Vytauto Gipiškio veikla įvertinta daugeliu apdovanojimų, iš kurių, pasak Vytauto svarbiausi: Valskybinė premija, skirta 1979 m. už dirvos kalkinimo technologijos įdiegimą ir Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžius įteiktas 1996 m. vasario 9 d. Tačiau Vytautui, pasiekus tokias gyvenimo aukštumas, dar užteko energijos surinkti duomenis ir, kaip laurų vainiką gyvenimo jubiliejui, išleisti knygą „Degesių Galvydžiai“.

Vytautas Gipiškis Degesių kaimą paliko prieš 70 metų, tačiau dar atsiras tų ne vienas senolis užpalėnas, menantis neaukštą, judrų jaunuolį, lygiai su visais triūsiantį Užpalių kolūkio laukuose ir patikslins: „Tai pedagogų Angelės ir Prano Gipiškių sūnus“. Iš tiesų, Vytauto tėvelis Pranas Gipiškis (1893 – 1980) tarpukario Lietuvoje buvo plačiai žinomas pedagogas ir visuomenininkas. Drauge

su kitais inteligentais 1919 m. atgaivino Užpalių mokyklą ir buvo pirmuoju jos vadovu. Vėliau, baigęs studijas, mokytojavo Telšių gimnazijoje, buvo trijų

„Gyvenime paveldėjau tėvo darbštumą ir atkaklumą – sako Vytautas, - einu tarsi tėvo pėdomis. Tėvas parašė „Gipiškių giminės knygą“, aš – motinos

Pedagogai Pranas ir Angelė Gipiškiai su vaikais: Vytautu (kairėje) ir Kastyčiu Šilutės krašte apie 1953 m.

gimnazijų: Raseinių, Zarasų ir Utenos direktoriumi, aktyvus šaulių sąjungos narys, kurį laiką buvo laikraščio „Zarasų kraštas“ redaktoriumi, išgarsino Zarasus 1937 m. išleisdamas kraštotyrinę knygą apie šį kraštą. Vyriausybė Prano Gipiškio pedagoginę ir visuomeninę veiklą įvertino Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu ir „Šaulių žvaigždės“ ženkle.

Angelės Galvydytės giminės istoriją. Tėvą Lietuva 1934 m. apdovanojo Gedimino ordinu, mane irgi tokiu pat ordinu, taip pat nepriklausoma Lietuva, tik po 62 metų.

Šeimų istorija yra gyvenimo mokykla ir ją žinoti – būtina. Nebėra gyvųjų tarpe senelių, paseno jų vaikai, užaugo vaikiaičiai, auga provaikiaičiai. Jie beveik nukelta į 8 psl.

Mokslininko Vytauto Gipiškio giminės knyga

atkelta iš 7 psl.

nieko nežino, kas buvo šeimų praeityje. Tad žiūrint į tėvo paliktus atsiminimus ir man kilo mintis parašyti prisiminimus, atkurti per penkias kartas augintą genealoginį medį. Šis mano darbas tebūnie menkas atlygis mano dėdėms ir tetoms, padėjusiems sunkiais pokario metais“.

Verčiu lapas po lapo Vytauto Gipiškio man dovanotą knygą. Jos vertingą turinį, kaip kraštotyrininkas priimu visa širdimi ir jausmais. Juk čia praėjusiame šimtmečiuje buvusių žmonių likimai, su kasdiene kaimo buitimi, trapia laime ir dideliu sovietinės okupacijos atneštu skausmu, Gipiškių šeimos išblaškymu. Todėl Vytauto tėveliai Angelė Galvydytė ir Pranas Gipiškis, bei didžioji dalis Degesių kaimo Galvydžių giminės amžinam poilsiui atgulė ne gimtose Užpalių kapinėse, bet įvairiuose respublikos kampeliuose ir Sibiro miškuose.

Su Vytautu Gipiškiu bendraujame daugiau nei 20 metų, nuo tada, kai 1999 m. rašiau knygą „Aukštaitijos šviesuliai“. Šioje knygoje Vytauto dėka galėjau plačiai aprašyti tėvelio Prano Gipiškio įvairiapusę veiklą ne tik Zarasų krašte, bet Užpaliuose, Telšiuose, Raseiniuose, Utenoje ir šešis nežinomybės metus, slapstantis nuo sovietinio genocido.

Kai Vytautas ruošė spaudai savo knygą „Degesių Galvydziai“, vėl teko mudviem tartis, diskutuoti, svarstyti: iš kur ir kada Degesių kaime atsirado pirmapradis Konstantinas Galvydis (o gi iš netolimo Davainių kaimo „už kuriom“ atėjo pas Karoliną Masiulytę), kodėl jo senelis, Lietuvos kariuomenės generolas Jonas Galvydis turėjo prilipdytą „Bykausko“ pavardę (o gi todėl, kad stiprus ir narsus buvo, Rusijos kariuomenėje pirmas veržėsi į mūšį), kodėl Krašto apsaugos ministerijos valdininkai iki šiol negali pilnai aprašyti generolo J. Galvydžio veiklos iki 1918 m. ir pašalinti netikslumus (o gi todėl, kad neprisiverčia padirbėti archyvuose).

Vytauto Gipiškio seneliai iš motinos pusės Ciprijonas Galvydis su žmona Terese Kanapeckaitė išeidami Anapilin paliko šešias atžalas: Leokadiją Galvydytę – Garunkštienę (1878 – 1933), gyvenusią Kaniūkų kaime, Teofilę Galvydytę – Vaškeliene (1883 – 1947), ūkininką

vusią šalia Užpalių, Joną Galvydį (1888 – 1957), – stambų ūkininką Degesiuose, Emiliją Galvydytę (1892 – 1956), šeimos nekūrusią ir mirusią Sibiro tremtyje, Antaną Galvydį (1891 – 1972), ūkvedį dėdės generolo dvare Romainiuose šalia Kauno ir Angelę Gipiškienę (1895

Nuotraukos iš Vytauto Gipiškio knygos „Degesių Galvydziai“

– 1972), mokslininko, knygos autoriaus Vytauto Gipiškio motiną.

Visų jų likimus, išskyrus Antano, sudarkė sovietinė okupacija, su kančiomis ir praradimais. Jono Galvydžio žmoną Prancišką su sūnumi Aloyzu ir kartu gyvenusią Jono seserį Emiliją Galvydytę 1948 m. gegužės 22 d. ištrėmė į Irkutsko miškus. Pranciška tenai mirė 1954 m. Emilija – 1956 m. Aloyzas į Lietuvą sugrįžo tik po 18 metų.

Leokadijos Garunkštienės sūnus Antanas 10 metų praleido Sibiro lageryje, antras sūnus Albinas, žinojo kokių represijų imsis atėjūnai ir 1944 m. pasitraukė į Vakarus, gyveno ir mirė Čikagoje.

Teofilės Vaškeliienės duktė Aldona su tėvu Antanu Vaškeliu, nuo 1951 m. spalio 2 d. iki 1956 m. vergavo Krasnojarsko krašte, Jemeljanovo rajono kolūkyje, Angelės Gipiškienės vyras Pranas Gipiškis šešis metus slapstėsi, pas Svėdasų kleboną perrašinėjo bažnytines knygas ir tik 1952 m. balandžio mėn. išdrįso atvažiuoti pas šeimą į Šilutės kraštą.

Aprašydamas Degesių kaimo Galvydžių likimus, Vytautas Gipiškis su mokslininko kruopštumu apskaičiavo,

kad Galvydžių genealoginiame medyje šiai dienai yra 193 įvairaus amžiaus asmenys, iš jų 94 vyriškos lyties ir 99 – moteriškos lyties, aprašė ilgaamžiškumą, išsimokslinimą, ligas, būdo savybes ir kita.

Knygos pristatymas nebūtų užbaigtas, jei nepacituočiau prasmingų Vytauto Gipiškio pamąstymų: „Man jau 90 metų, iš jų daugiau nei 60 metų esu moksle. Esu pensininkas suaugęs su mokslu ir nebemoku gyventi be mokslo. Žmona mirė prieš 37 metus, kitos moters nenorėjau. Nusprendžiau likusią gyvenimo dalį skirti mokslui.“

Mokslas priklauso dvasinei sričiai, kurios veikla nukreipta materialinei gerovei stiprinti. Be pasiaukojimo čia nieko didingo nesukursi. Vardan mokslo reikia aukotis, gyventi savo mintyse, dažnai atsisakyti žemiškųjų malonumų. Kiekvieną naują idėją reikia išgyventi, išnešioti savyje. Tai ne mechaninis darbas nuo ... iki valandos. Grįžęs į Vėžaičius pamačiau, kad mūsų daryti moksliniai darbai grimzta į užmarštį, jaunimas nežino ir nemato reikalo kas buvo padaryta iki jų. Negalėjau tylėti, reikėjo gelbėti savo ir mano amžininkų darbus nuo užmaršties. Daug kas buvo dingę. Kad išsaugoti ir įvertinti juos teko prisiminti, ištraukti iš pašamonių, ieškoti bibliotekose, archyvuose. Tai visų rūgščių dirvožemių kalkinimo mokslo veikla, trukusi virš 70 metų. Medžiagos rinkimas ir jos analizė truko 10 metų. Parašyta 550 puslapių skaitmeninė knyga. Tą padaryti man pavyko, nes čia gyvenu nuo 1952 m. pažinojau visus, jau mirusius bendradarbius ir jų padarytus darbus.

Dabar, pagal surinktą tyrimų medžiagą rašau monografiją, t.y. visus tyrimus apjungiu į vieną knygą. Tačiau dar ne viskas. Nemuno užliejamose pievose per 25 tyrimo metus gauti labai įdomūs ir unikalūs, mokslui ir gamybai reikalingi mokslo duomenys. Apie juos taip pat reikia rašyti knygą

Per visus darbus daug eksperimentavau, bet mažai publikavau. Atėjo laikas grąžinti skolą. Tikiuosi suspėsiu, nors man jau 90 metų“.

Kraštotyrininkas, rašytojas
Vytautas Indrašiūnas

UŽPALIŲ JUOZO IR MONIKOS INDRAŠIŲ IŠGYVENIMAI IR NETEKTYS SOVIETINĖJE OKUPACIJOJE

Pasaulinis karas ir antroji sovietinė okupacija sunaikino ramius darbščių Lietuvos žmonių gyvenimus. Vienus šis „raudonasis maras“ sunaikino fiziškai, kitus palaužė dvasiškai. Neišimtis buvo Juozo (1885-1948) ir Monikos (1894-1995) Indrašių šeima. Nepriklausomos Lietuvos laikais sąžiningai dirbė: Juozas buvo savanoris, vaistininkas, šaulys, Monika - mokytoja, šaulė, keturių vaikų mama. Juozui Indrašiui, kuris dirbdamas vaistininku dažnai Užpalių krašto žmonėms atstodavo gydytoją, net naktimis padėdavo sergantiems parapirijiečiams. Jam buvo sunkiai suvokiama ir nepriimtina, kad atsirado tautiečių, kurie už duonos kriaukšlį išdavė savo valstybę, artimuosius, kaimynus ir atsidavė pavergėjams, kurie žudydami, naikindami, tremdami per prievartą statė komunistinę Lietuvą. Juozo širdis neatlaikė artimų žmonių praradimų, išdavysčių, sūnaus studento partizano Juliaus Indrašiaus (gim. 1926 m.) suėmimo ir būdamas 63 metų, 1948 m., mirė patyręs širdies smūgį. Tačiau tuo šeimos negandos nesibaigė. Moniką Indrašienę sovietinis saugumas bandė užverbuoti už tai pažadėdami likusią šeimą palikti nuo tremties. Būdama didelė savo šalies patriotė ir giliai tikinti, Monika Indrašienė kategoriškai atsisakė išdavikiškos veiklos. 1949 m. pavasarį, sužinojusi iš vietinių saugumiečių, kad ji su 3 vaikais - Laimute (gim. 1924 m.), Vytautu (gim. 1931 m.) ir Irena (1934m.) bus tremiama į Sibirą, išslapstė vaikus, o pati savo namuose Degėsiuose, užkabinusi iš lauko spyną, tikėjosi geros lemties, gal budeliai praeis pro šalį. Naivus tikėjimas nepasitvirtino, nudaužę spyną, enkavedistai su stribais įsilaužė į namus ir atliko savo judišką darbą. Monika, kartu su kitais Užpalių ūkininkais, inteligentais, partizanų rėmėjais vežama į Utenos geležinkelio stotį paklausė juos saugojusio ruso enkavedisto: - Kas yra socializmas, aš dabar čia sėdėdama ratuose, matau, bet pasakykit, kaip bus prie komunizmo? Enkavedistas, pasimetė ir po pauzės atsakė: - Prie komunizmo bus šiek tiek geriau. Pasiekus Utenos geležinkelio stotį, kur tremtinių laukė gyvuliniai vagonai, Monika uždainavo sovietinę propagandinę dainą: Широка страна моя

родная, Много в ней лесов, полей и рек, Я другой такой страны не знаю, Где так вольно дышит человек Išgirdę šią dainą enkavedistai nustebę susižvalgė ir suabejojo: - gal ne tą suėmėme?... Taip ilgam Užpalių mokytoja atsiseikino su Lietuva, deja su vaikais atsiseikinti nespėjo. Vaikus, ėmėsi globoti ir slapstyti nuo išdavikų, Monikos sesuo Jadvyga ir Juozas Naujaliai (kompozitoriaus J. Naujalio sūnus). Sunkus,

pinlas įtampos, nežinios paauglių Irenos, Vytauto, bei studentės Laimutės gyvenimas, tęsėsi Kaune. Irena mokėsi dailės mokykloje, Vytautas gimnazijoje, Laimutė studijavo medicinos institute. Jautri, meniškos prigimties Irena neatlaikė įtampos, tėvo netekties, mamos ir vyresnio brolio Juliaus tremties, susirgo ir mirė. Likę gimtinėje dviese Vytautas ir Laimutė, gyvendami kasdieninėje nežinioje, stengdamiesi nepakliūti į saugumiečių ar vietinių kolaborantų akiratį, dėdės ir tetos dėka išvengė tremties.

Laimutė Indrašytė būdama vyresnė, rūpinosi tremtyje esančios mamos ir Intos lageryje įkalinto brolio, partizano Juliaus palaikymu. Iš savo nedidelės gydytojos algos reguliariai jiems siųsdavo siuntinius, kurie deja nevisada patekdavo adresatams. Vėliau dirbo atsakingose pareigose Kaišiadorių, Kauno sanepideminėse stotyse. Iki pat gyvenimo pabaigos, mirė 2020 m., pasižymėjo nuoširdumu ir rūpestingumu. Rūpinosi savo mama, brolio Vytauto vaikais. Pilnas įtampos, nepilnavertis jaunų žmonių gyvenimas paliko pėdsakus. Pašviesėjo gyvenimas, iš tremties, atlaikius negandas, sugrįžus mamai Monikai Indrašienei.

Ji naiviai tikėjosi vėl įsikurti Užpaliuose, bet saugumiečio buvo grubiai išvaryta iš savo namų Vytauto gatvėje. Teko ir toliau glaustis Kaune Naujalių bute. 1959 m., visą savo jaunystę praleidęs anglių kasykloje, iš lagerio sugrįžo vyriausias brolis Julius. Jam praradusiam sveikatą ir dar su teistumo žyma, sunkiai sekėsi prisiderinti prie civilinio gyvenimo okupuotoje šalyje. Visą likusį savo gyvenimą (mirė 1989m.) praleido

Kaune dirbdamas radijo gamykloje. Mama Monika iš tremties grįžo nepalaužta, išlaikiusi dvasios stiprybę. Buvo labai pamaldi, lankydavo mišias, visada klausydavosi uždraustų radijo laidų „Amerikos balsas“, „Vatikano radijas“. Slapta sugėbėdavo parašyti patriotinius protesto,

dėl Lietuvos okupacijos, anoniminius laiškus sovietinės komunistų partijos generaliniam sekretoriui L. Brežnevui, nepastebėta Kaune ant stulpų užkabinti antisovietinius atsišaukimus. Iki paskutinės gyvenimo dienos, mirė 1995 m., būdama 101 metų, Monika išlaikė gupų protą, gerą atmintį, rūpinosi anūku (Ryčio, Giedriaus, Mindaugo) mokslais, asmeniniais gyvenimais, domėjosi pasaulio naujienomis.

Taip jau susiklostė sudėtingi Degėsių Indrašių giminės likimai, kad tik vienas Vytautas sukūrė šeimą. Jis studijų laikais susipažino su medicinos studente Regina Ambrozaitė (gim. 1933) ir 1956 m. sukūrė šeimą. Po studijų apsigyveno Kirdonių kaime, Biržų rajone, vėliau persikėlė į Likėnus. Vytautas dirbo veterinarijos gydytoju, Regina Likėnų sanatorijoje stomatologe. Regina kilusi iš Žemaitijos - Šilalės, augusi lietuvių puoselėjančioje aplinkoje, todėl ir savo tris sūnus (Rytį, Giedrių ir Mindaugą) auklėjo tautiškoje dvasioje. Atkuriant nepriklausomybę, nuo 1988 m., visa šeima aktyviai įsijungė į Sąjūdžio veiklą.

Mūsų JAUNIMAS

Žemės vaikai

Konkurse „Metų ūkis 2020“ buvo išrinkti trys geriausi ūkiai, padarę pažangą per pastaruosius metus, o Kristina ir Tadas Abukauskai buvo pagerbti Utenos rajono savivaldybės mero Alvydo Katino padėka. Šiandien artimiau susipažįstame su jaunaisiais ūkininkais Kristina ir Tadu Abukauskais.

Susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, saugodami save ir kitus, paprašėme atsakyti į parengtus klausimus nuotoliniu būdu. Į klausimus maloniai sutiko atsakyti Kristina Abukauskienė

Gaivilė

Papasakokite, kaip atsirado Jūsų ūkis? Gal jau turėjote pamatus? Ar viską pradėjote nuo nulio?

Kristina Abukauskienė

Pirmiausia pradėjo ūkininkauti Tado tėveliai. 2004 metais Tadas tapo ūkininku, tad ūkio pamatai jau buvo. Nereikėjo kurti visko nuo nulio.

Gaivilė

Kiek turite žemės ir kokių galvijų laikote?

Kristina Abukauskienė

Mūsų ūkis yra mišrus (pieninės karvės ir įvairios grūdinės kultūros).

Gaivilė

Kodėl būtent ši ūkio šaka? Kodėl ne agurkai, pomidorai, kuo jau garsūs Užpaliai?

Kristina Abukauskienė

Užpaliai ne tik garsūs agurkais ir

pomidorais. Jie taip pat gerai žinomi ir kaip nemažai savo seniūnijoje turintys pieno ūkių. Mūsų kalvotos vietovės ir mažai derlingos žemės, tad tik pienas arba mėsa ir papildomai - grūdai.

Gaivilė

Kas Jums padeda ūkyje dirbuotis?

Kristina Abukauskienė

Daug dirbame patys ir turime kelis samdomus darbuotojus.

Gaivilė

Kaip suderinate sunkų darbą ir pomėgius?

Kristina Abukauskienė

Laiko pomėgiams nelabai lieka.

Gaivilė

Ką mėgstate veikti laisvalaikiu? Ar jo turite?

Kristina Abukauskienė

Laisvalaikiu stengiamės susitikti su draugais ir artimaisiais, nors laisvalaikio nelabai daug ir turime.

Gaivilė

Ar kartais nesigailite savo pasirinkimo? Juk tiek daug sunkaus darbo.

Kristina Abukauskienė

Jau vėlu gailėtis. Pripratome.

Gaivilė

Kokie ateities planai? Gal planuojate plėsti ūkį?

Kristina Abukauskienė

Ateitis miglota. Nestabilios pieno ir grūdų supirkimo kainos neleidžia kurti ilgalaikių planų. Džiaugiamės kiekviena pragyventa diena.

Gaivilė

Kaip vertinate Jums parodytą dėmesį? Turime galvoje Mero padėką.

Kristina Abukauskienė

Dalyvavimas konkurse yra savanoriškas. Pamačiau kvietimą dalyvauti ir nusprendžiau užpildyti dalyvio anketą. Iki garbingų prizinių vietų dar reikia pasistengti.

Gaivilė

Ko palinkėtumėte jauniems žmonėms, kuriuos dažniausiai nuo ūkininkavimo baido sunkus darbas?

Kristina Abukauskienė

Palinkėjimas būtų labai paprastas, jei bijai sunkaus darbo, tai nesvajok būti ūkininku, o esamiems palinkėčiau - Stiprybės. Ateis šventė ir į mūsų ūkius.

Gaivilė

Ačiū už pokalbį. Linkime sėkmės sunkiuose darbuose.

Klausimus rengė ir Kristiną Abukauskienę kalbino Užpalių gimnazijos jaunosios žurnalistės Gaivilė Karosaitė ir Vakarė Jurelytė

Bendruomenės socialinė veikla

Bendruomenė „Užpalėnų krivulė“ 2020 metais įgyvendino projektą „Socialinių paslaugų teikimas Užpalių seniūnijos bendruomenėje“, kurį parengti sąlygojo bendruomenės senėjimas, susisiekimo problemos kaimo vietovėse.

Bendruomenėje formuojasi priežiūros poreikis bendruomenės nariams, kad jais reikiamu metu bus pasirūpinta, suteiktos reikiamos paslaugos, žmonės bus įtraukiami į bendruomeninį gyvenimą. Bendruomenei projekto veiklos

reikšmingos tuo, kad žmonės, pamatę rūpestį visais bendruomenės nariais, patys išitraukia į savitarpio pagalbos veiklas, pasijunta saugesni, o tiesiogiai aptarnaujantys turi darbą.

Bendruomenės „Užpalėnų krivulė“ informacija

Lauko edukacinė klasė kviečia

Bendruomenė „Užpalėnų krivulė“, kartu su Užpalių gimnazija ir Užpalių biblioteka įgyvendino Utenos r. savivaldybės administruotą gamtosauginį projektą „Edukacinės lauko erdvės parke įrengimas“. Projekte buvo numatytos trys veiklos: parengti medžių, augančių Užpalių gimnazijos parke aprašus – medžių pasus ir pagaminti informacines lenteles, įrengti lauko edukacinę erdvę gimnazijos ir bibliotekos užsiėmimams, surengti teorinį

– praktinį renginį „Atrakink medžio skrynią“. Teorinį – praktinį renginį „Atrakink medžio skrynią“ pravedė buvusi mokinė, dabar studentė Monika Kubiliūnaitė. Kartu su gamtosauginiu projektu toliau tęsiasi Užpalių gimnazijos ir bibliotekos projektas „Sugrįžimai“. Grįžta buvę mokiniai pasidalinti savo patirtimi, žiniomis su dabartiniais mokiniais. Užsiėmimo metu, penktos klasės mokiniai kartu su Monika mokėsi pažinti medžius pagal lapus ir atlikdami

tiriamąjį – mokslinį darbą, naudojantis literatūra. Žingsnis po žingsnio darbas buvo atliktas.

Ačiū mokytojai Onai Sirvydienei už partnerystę.

Muzikuojantis Užpalių jaunimas

Bendruomenė didžiuojasi Užpalių jaunimo muzikos grupe „Dark Light“. Tai gabių, talentingų jaunuolių būrys, kurį jungia muzika. Grupė groja įvairaus stiliaus bei žanro muziką – klasikinę, džiazines kompozicijas, aranžuotas lietuvių liaudies bei savos kūrybos dainas. Intensyviai muzikuoja ir savo, ir žiūrovų malonumui, aktyviai dalyvauja įvairiuose Užpalių seniūnijos, Utenos rajono ir respublikos koncertuose, festivaliuose. Roko grupė „Dark Light“ vasarą koncertavo: respublikiniame jaunimo grupių festivalyje Vaš-

Nuotraukos iš bendruomenės archyvo

kuose (Pasvalio r.), Svėdasų kraštiečių šventėje, Lietuvos gatvės muzikos dienoje (Vilniuje), Saldutiškio kraštiečių šventėje, Tarptautiniame Rusnės muzi-

kos festivalyje, Žolinės šventėje Užpaliuose, koncertavo Užpalių gimnazijos 15 metų jubiliejui, tarptautiniame muzikos festivalyje „Ant paletės“. Grupės nariai noriai inicijuoja ir įgyvendina netradicinius projektus, yra atviri ir prisijungiantys prie inovatyvių muzikos raiškos formų, nuoširdžiai draugaujantys ir bendradarbiaujantys su įvairaus žanro ir amžiaus muzikantais ir muzikos gerbėjais. Ši jaunimo muzikos grupė yra stiprus reprezentuojantis Užpalių kraštą meno kolektyvas, kurio vadovas dirba savanoriškai. Todėl projekto „Jaunimo muzika Užpaliuose“ metu grupei buvo nupirktas būgnų kompleksas.

Mankštintis kartu – smagu!

Fizinis aktyvumas dažnai maišomas su sportu. PSO fizinį aktyvumą apibrėžia kaip bet kokį kūno judėjimą. Mokslininkai įrodė, kad fizinis pasyvumas didina riziką susirgti galvos smegenų insultu 60 proc., širdies ligomis – 45 proc., arterine hipertenzija – 30 proc. Ypač svarbu mankštintis laisvalaikio metu, nes gyventojų fizinis aktyvumas išlieka daugelį metų nepakankamas. Pasidomėjus vyresnio ir vidutinio amžiaus Užpalių moterų laisvalaikio, paaiškėjo, kad jos fiziniu aktyvumu atsilieka visose amžiaus grupėse ir teisinasi, kad mankštai namuose neturi laiko. Po ilgos darbo dienos, namų ruošos jaučiasi visiškai išsunktos, sunku pasiekti sporto klubus Utenoje. Moterims trūksta postūmio.

Mankštos nauda yra daug platesnė nei gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio.

Fiziniai pratimai gali pagerinti širdies veiklą, virškinimą, nuotaiką, sustiprinti kaulus, palengvinti ar net pilnai atsikratyti depresijos, sumažinti diabeto riziką, kraujospūdį, nerimą, stresą, pagerinti miegą ir išlaikyti sveikus sąnarius. Mankšta gerina smegenų ir širdies funkciją ir mažina medžiagų, kurios sendina smegenis, kiekį. Todėl reguliari mankšta – geriausias vaistas prieš senėjimą. Ir štai reguliarios mankštos paradoksas: išieškodami energiją

įgyjame jos daugiau! Kad šie pamąstymai neliktų vien pamąstymais popieriuje, kartu su Utenos rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro specialiste Užpalių gimnazijoje Rita Latvėniene parengėme projektą „Mankštintis kartu – smagu!“, Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo spec. programai. Projekto tikslas: skatinti Užpalių bendruomenės moterų fizinį aktyvumą, pagerinti gyvenimo kokybę. Nuo rugsėjo mėnesio kiekvieną ketvirtadienį kartu su trenere Sonata Kasperavičiene rinkomės sportuoti į Užpalių gimnazijos sporto salę.

Tikimės, kad gera praktika taps įpročiu, nes mankštos nauda yra daug platesnė nei gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Todėl reguliari mankšta – geriausias vaistas nuo depresijos, senėjimo, ligų.

Bibliotekininkė Vida Juškienė

PROJEKTAI

Tradicinės veiklos bendruomenėje

Bendruomenė „Užpalėnų krivulė“ savo veiklą vykdo Užpalių seniūnijos teritorijoje. Tai daroma organizuojant įvairias veiklas, susijusias su kultūriniu švietimu, bendruomenės sutelktumą stiprinančia kūrybine, menine veikla, skirta gyventojų sutelktumui ir tarpusavio pasitikėjimui stiprinti, įtraukiant į veiklas vaikus bei jaunimą.

Bendruomenė, norėdama tęsti jau tradicinėmis tapusias veiklas: laikraščio „Už palių“ leidybą, krašto tradicijų saugojimo, tradicinių švenčių organizavimo parengė paraišką projekto „Tradicinių veiklų kaleidoskopas Užpaliuose“ finansavimui.

Projekto įgyvendinimui pasirinktos įvairios veiklos formos: laikraščio leidyba, tautodailės metams skirtas kalendoriaus leidyba, rudeninio užpaliečių turgaus per Rudens lygiadienio šventę organizavimas, Kalėdinio miestelio įrengimas, miestelio eglės puošimas ir šventės organizavimas. Visos veiklos skirtos Užpalių seniūnijos teritorijoje veikiančių

bendruomenių nariams ir gyventojams. Esant dabartinei situacijai Rudens Lygiadienio šventė ir kalėdinės miestelio eglės žiebigimo šventės buvo pakoreguotos, bet projekto tikslą: parengti veiklų paketą, skatinantį Užpalių seniūnijos bendruomenės narių kūrybiškumą, saviraišką ir sveiką gyvenimo būdą ir išsikeltus uždavinius įgyvendinome.

Projektas įgyvendintas pagal Nevyriausybių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2020 metų veiksmų plano įgyvendinimo 1.1.5 priemonę „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“. Projektą rėmė Utenos r. savivaldybės administracija.

*Informaciją parengė bibliotekininkė
Vida Juškienė*

Utenos rajono savivaldybė informuoja

Po rekonstrukcijos vėl atgims Užpalių dvaras

Prasidėjo ilgai laukta vieno žinomiausių Utenos krašto kultūros paveldo objektų – Užpalių dvaro administratoriaus namo – rekonstrukcija.

„Jau tvarkoma dalis puvinio paveiktos stogo konstrukcijos, išlaikant esamą konstruktyvą, keičiama stogo danga, stiprinami pastato pamatai, atliekami šildymo ir nuotekų sistemos atnaujinimo bei kiti darbai, – sakė Utenos rajono savivaldybės administracijos Statybos ir infrastruktūros plėtros skyriaus vyr. specialistas Vytautas Leika. – Darbus planuojame baigti 2022 metais.“

XIX amžiaus pradžioje pastatytas administratoriaus namas bus pritaikytas vietos bendruomenės bei turizmo poreikiams Utenos rajone. Pastate numatyta įrengti informacijos centrą, skirti patalpas visuomeninių organizacijų veiklai bei vaikų dienos centrui, amatų inkubatoriui. Buvusiame dvare įsikurs arbatinė, kepykla / virtuvė, laikino apgyvendinimo svečių kambariai.

Dvaro administratoriaus pastatas yra Utenos rajono savivaldybės nuosavybė, kurios patikėjimo teisė suteikta Utenos rajono savivaldybės administracijai, įgyvendinančiai projektą „Užpalių dvaro išorės ir dalies vidaus patalpų rekonstrukcijos darbai, pritaikant patalpas kaimo bendruomenės poreikiams“.

Remonto rangos darbų vertė suda-

ro 623 271 Eur. Pastato rekonstrukcijos projektui finansuoti iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai skirta 169,9 tūkst. Eur, iš Lietuvos valstybės biudžeto lėšų – 30 tūkst. Eur. Dar 300 tūkst. Eur skirta iš Lietuvos valstybės vardu pasiskolintų lėšų. Likusia pinigų suma prie remonto darbų prisidės Utenos regiono vietos veiklos grupė.

Fėja Tiesa

*Utenos r. Užpalių gimnazija
5 kl. mokinė Kotryna Šukytė*

Vieną kartą gyveno Kyšininkų šeima. Šios šeimos pavardė atspindėjo jų būdą ir elgesį. Jie visi buvo labai dideli savanaudžiai, kai kažką ne taip padarydavo, pažeisdavo įstatymą, šios šeimos nariai siūlydavo kyšį, kad aplinkiniai nematytų jų krečiamų eibių. Kartą jiems net buvo pavykę taip išsisukti. Kyšininkai triukšmavo visą naktį, o paskui mokėjo pinigus kaimynams, kad šie niekam nesiskųstų.

Vieną dieną visa šeima nuvažiavo į Stebuklingą mišką ieškoti vietos naujų namų statybai. Kyšininkai išardė paukščių lizdus, išgriovė gyvūnų gyvenvietes, prispėdė žvėreliams spąstų, išspardė

gyrbus, mindė vabaliukus ir jų namus, nes norėjo šiame miške pasistatyti būstą. Viskas būtų taip ir likę, bet per mišką skrido miško fėja Tiesa. Fėja pasibaisėjo, ką Kyšininkų šeima išdarinėjo Stebuklingame miške. O Kyšininkai kaip ir buvo pratę, taip fejai Tiesai pasiūlė kyšį, kad ši niekam neprasitartų. Bet ji nesutiko su šių nesąžiningų žmonių pasiūlymu. Tiesai buvo svarbiausia miškas ir jo gyventojai. Ji išvijo Kyšininkus iš miško,

o miestelio gyventojai iškraustė šeimą iš namų. O Fėja Tiesa pranešė ir kitoms fejoms, kad nepriimtų šios šeimos į kitas fejų šalis ir miškus. Kyšininkams nieko kito nebeliko - tik apsigyventi dykumoje, kurioje niekas negyveno, kur nebuvo nei gražių miškų, nei medžių, kvapnios žolės, vabaliukų... nieko... Jiems buvo labai liūdna ir baisu gyventi dykynėje.

Labai greitai Kyšininkų šeima suprato, kad Stebuklingas miškas buvo labai graži ir nuostabi vieta. Visi šeimos nariai prašė ir maldavo fejos Tiesos, kad ši leistų grįžti ir gyventi savo namuose. Fėja buvo labai gailėstinga ir geraširdė, todėl Kyšininkams suteikė dar vieną galimybę, ji sakė, kad už tai reiks atsilyginti gerais darbais. Nuo tada Kyšininkai kasdien tvarko ir saugo Stebuklingą mišką.

Stebuklingas pareigūnas

*Utenos r. Užpalių gimnazija
5 kl. mokinys Jokūbas Šukys*

Vieną rytą tėtis, mama, du broliai ir sesė susiruošė važiuoti į mišką poilsiauti. Jie visi susėdo į skraidančią mašiną ir iškeliavo.

Kai jie išskrido iš miesto, vaikai pradėjo valgyti bananus, o žieves mėtyti iš automobilio ant kelio. Jie skrido pro pikselių kalną, pro spalvotą kaimelį su daug gyvulių. Po pietų pagaliau jie pasiekė mišką. Visa šeima galvojo, kad miške galima daryti bet ką; jie mėtė šiukšles, kūrė laužus neleistinoje vietoje, laužė medelius. Tokį vaizdą pamatę vietiniai gyvūneliai iškviatė stebuklingą pareigūną, kuris moka kalbėti su gy-

vūnais. Miško seniūnė voverė papasakojo pareigūnui, kad šeima šiukšlina ir griauna jų namus, o savo šiukšlių nesutvarko. Nieko nelaukdamas, tvarkos pareigūnas nuvyko pas stovyklaujančią šeimą, liepė viską sutvarkyti ir išvykti iš miško. Tėtis nenorėjo sutikti su pareigūnu, pradėjo ginčytis, jog miškas didelis, ką jie nori, tą ir daro. Pareigūnas suprato, kad su šeima nepavyks susitarti gražiuoju, todėl už gamtos niokojimą pasiskyrė susimokėti didelę baudą. Tuomet tėtis bandė tartis ir pasiūlė jam pinigų, kad pareigūnas nusišalintų pažeidimą. Tėtis manė, kad sutvarkys reikalą, bet stebuklingas pareigūnas buvo sąžiningas ir nepriėmė kyšio.

Visgi tėtis turėjo važiuoti į policijos stotį ir susimokėti didelę didelę baudą ne tik už tai, kad niokojo mišką, gąsdino gyvūnelius, bet ir už tai, kad siūlė kyšį pareigūnui. Tėtis išleido, visas šeimos santaupas, bet nuo to laiko šeima visada žinojo, kaip kultūringai reikia elgtis gamtoje.

Tu Paklausyk

*Tu paklausyk.
Dar kartą paklausyk.
Ne liūdesys,
Ne jis
Į tavo sielą beldžias.
Žiemos tyla.
Jinai ateina.
Laukimą neša –
Kas dar tik bus.
Balta spalva*

Mano mintys

*Per gilius pusnynus,
Per laukus, miškus
Brenda mano mintys.
Aš brendu kartu.*

*Paieškosim vasaros žalios
Ten, kur eglės tūno.
Gal užsnūdo margaskarė?
Visko būna.*

Regina Abukauskienė

Kas yra žiedinė ekonomika ir kokia yra jos nauda aplinkai bei žmonių gerovei?

Kasmet Europos Sąjungoje susidaro apie 2,5 mlrd. tonų atliekų. ES šiuo metu atnauja teisės aktus dėl atliekų tvarkymo. 2020 m. kovą Europos Komisija pristatė naują žiedinės ekonomikos veiksmų planą, į kurį įtraukiami pasiūlymai dėl tvaresnio produktų dizaino, atliekų kiekio mažinimo ir piliečių įgalinimo (pvz., „teisė į remontą“). Ypatingas dėmesys skiriamas daug išteklių reikalaujantiems sektoriams, susijusiems su elektronika, plastikumu, tekstile ir statyba.

Kas yra žiedinė ekonomika?

Skirtingai nuo „imk – gamink – išmesk“ modelio žiedinė ekonomika siekia kiek įmanoma sumažinti atliekų kiekį ir išteklių naudojimą pažangių produktų projektavimu, pakartotiniu produktų naudojimu ir taisymu, perdirbimu, darniu vartojimu ir naujoviškais

verslo modeliais, kurie, pavyzdžiui, kaip alternatyvą gaminių išsigijimui siūlo jo nuomos, skolinimo ar dalijimosi juo paslaugą.

Kodėl reikia pereiti prie žiedinės ekonomikos?

Pasaulyje augant gyventojų skaičiui, kartu auga ir žaliavų paklausa. Visgi pagrindinių žaliavų tiekimas yra ribotas, o kai kurios ES šalys yra priklausomos nuo kitų šalių tiekiamų išteklių.

Be to, jų gavyba ir naudojimas daro didelį poveikį aplinkai. Tai padidina energijos suvartojimą ir išmetamą CO2 kiekį, o protingesnis jų naudojimas galėtų šiuos skaičius sumažinti.

Žiedinės ekonomikos nauda

Atliekų prevencija, ekologinis projektavimas, pakartotinis atliekų nau-

dojimas ir panašios priemonės galėtų padėti ES įmonėms sutaupyti pinigų. Šiuo metu medžiagų, kurias naudojame kasdien, gamyba lemia 45 proc. CO2 emisijų.

Perėjimas prie žiedinės ekonomikos gali būti naudingas, nes:

- sušvelnintų poveikį aplinkai;
- padidintų žaliavų tiekimo saugumą;
- padidintų konkurencingumą;
- paskatintų inovacijas bei naujų darbo vietų kūrimą (galėtų sukurti apie 580 000 darbo vietų ES).

Tai taip pat suteiktų galimybę vartotojams įsigyti daugiau patvarių ir pažangių produktų, kurie pagerintų gyvenimo kokybę bei ilgainiui leistų sutaupyti pinigų.

BUITYJE SUSIDARANČIŲ ATLIEKŲ SURINKIMO APVAŽIAVIMO BŪDU UTENOS RAJONO SENIŪNIJOSE GRAFIKAS 2021 m.

Seniūnijos	Atliekų rūšys	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis
Leliūnų sen. tel. (8 389) 60 816	Plastikas Metalas Popierius	20	22	22	20	20	21	21	19	20	20	22	20
	Stiklas	22			22			23			22		
	Pavojingos, didelių gabaritų					3			2			3	
Kuktiškių sen. tel. (8 389) 34 359	Plastikas Metalas Popierius	27	26	29	27	27	28	28	26	29	27	29	29
	Stiklas	29			29			30			29		
	Pavojingos, didelių gabaritų					10			9			8	
Užpalių sen. tel. (8 389) 61 782	Plastikas Metalas Popierius	15	17	16	15	15	16	15	16	16	15	16	15
	Stiklas	16			16			16			16		
	Pavojingos, didelių gabaritų					17			16			15	
Saldutiškio sen. tel. (8 389) 36 716	Plastikas Metalas Popierius	27	26	29	27	27	28	28	26	29	27	29	29
	Stiklas	29			29			30			29		
	Pavojingos, didelių gabaritų					24			23			22	
Sudeikių sen. tel. (8 389) 34 310	Plastikas Metalas Popierius	18	18	18	17	17	18	17	18	17	18	18	17
	Stiklas	19			19			20			19		
	Pavojingos, didelių gabaritų					31			30			29	
Tauragnų sen. tel. (8 389) 32 371	Plastikas Metalas Popierius	25	24	25	23	24	25	26	24	23	25	24	27
	Stiklas	26			26			27			26		
	Pavojingos, didelių gabaritų			8			7			6			
Vyžuonų sen. tel. (8 389) 60 046	Plastikas Metalas Popierius	18	18	18	17	17	18	17	18	17	18	18	17
	Stiklas	19			19			20			19		
	Pavojingos, didelių gabaritų			15			14			13			
Utenos sen. tel. (8 389) 61 649	Plastikas Metalas Popierius	27	26	29	27	27	28	28	26	29	27	29	29
	Stiklas	29			29			30			29		
	Pavojingos, didelių gabaritų			22			21			20			
Daugailių sen. tel. (8 389) 62 316	Plastikas Metalas Popierius	25	24	25	23	24	25	26	24	23	25	24	27
	Stiklas	26			26			27			26		
	Pavojingos, didelių gabaritų			29			28			27			

• **Pakuočių atliekų** (popierinės ir kartono, plastikinės, metalinės) iš **individualių konteinerių** (geltonos spalvos) **surinkimas.**

• **Stiklo atliekų** iš **individualių konteinerių** (žalios spalvos) **surinkimas.**

• **Pavojingų atliekų** (galvanių elementų, liuminescencinių lempų, akumuliatorių, panaudotų tepalų ir kt.), **didelių gabaritų atliekų** (baldų, buitinės technikos ir kt.) ir **kitų antrinių žaliavų, susidariusių buityje, surinkimas.** Dėl tikslaus atliekų surinkimo laiko ir sustojimo vietų gyventojai turi kreiptis į atitinkamą seniūniją lentelėje nurodytais telefono numeriais.

Pastaba: Neišvežus atliekų nustatytą dieną, atliekos vežamos artimiausią darbo dieną.

VAKCINACIJOS PRADŽIA*

*NUO COVID-19 LIGOS SKIEPIJIMO PRADŽIOS LAIKAS GALI KEISTIS PRIKLAUSOMAI NUO TO, KADA IR KIEK VAKCINOS DOZIŲ PRISTATYS GAMINTOJAS

2021 m. I ketvirtį bus pradėti skiepyti:

- **MEDIKAI**, dalyvaujantys COVID-19 ligos gydyme
- **DIDŽIAUSIOS RIZIKOS PACIENTAI**
- **SAVANORIAI**, dalyvaujantys COVID-19 ligos gydyme
- **MOBILIŲJŲ PUNKTŲ ir KARŠČIAVIMO KLINIKŲ darbuotojai**
- **SLAUGOS, PALAIKOMOJO GYDYMO ir SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGŲ gyventojai ir darbuotojai**
- **LABORATORIJŲ**, atliekančių COVID-19 tyrimus, darbuotojai
- **SPECIALISTAI**, atliekantys protrūkių epidemiologinę diagnostiką ir vykstantys į COVID-19 židinius
- **Kiti asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai**, neturintys tiesioginio sąlyčio su COVID-19 sergančiais pacientais
- **VAISTINIŲ DARBUOTOJAI**
- **≥ 80 m. asmenys**
- **75 – 79 m. asmenys**
- **70 – 74 m. asmenys**
- **65 – 69 m. asmenys**

2021 m. II-III ketvirtį bus pradėti skiepyti

- **IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO ir SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ ASMENŲ** ugdymo specialistai
- **Asmenys**, turintys kitus rizikos veiksnius
- **Visuomenei svarbias funkcijas atliekantys darbuotojai**
- **Kiti asmenys**

2021 m. KETVIRČIAI

VŠĮ Utenos ligoninė

Utenos ligoninės administracija informuoja, kad pradėjo veikti specialus COVID-19 skyriaus telefono numeris, kuriuo artimiesiems teikiama informacija apie skyriuje gydomus pacientus: **tel. 8 648 25 337, informacija teikiama kasdien nuo 8.30 iki 10.30 val.**

Šiuo metu sulaukiame labai daug skambučių, tad tikimės Jūsų supratingumo ir prašome, kad pasiteirauti apie vieną pacientą skambintų tik vienas šeimos narys bei gauta informacija pasidalytų su kitais artimaisiais.

GIMĖ MAŽIAU, MIRĖ TIEK PAT

Dėl mažo gimstamumo ir mirčių per metus skaičiaus pastaraisiais metais demografinė padėtis Utenos rajone didelio džiaugsmo nekelia.

Utenos rajono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus duomenimis, 2020 metais Utenos rajone įregistruoti 304 gimimai (172 berniukai ir 132 mergaitės). 2019 m. rajone gimė 324 vaikai.

2020 metais rajone mirė 658 žmonės (337 vyrai ir 321 moteris), 2019 m. anapilin iškeliavo taip pat 658 žmonės.

Pasibaigusiais metais rajone susituokė 170 porų, santuoką nutraukė 95 poros. 2019 m. aukso žiedus sumainė 227 poros, išsituokė 112 porų.

2020 metais trečią kartą tuokėsi keturi vyrai, trečią kartą ištekėjo aštuonios moterys, ketvirtą kartą ištekėjo viena moteris.

Populiariausi berniukams pernai suteikti vardai: Kajus, Jokūbas, Joris, Benas, mergaitėms – Lėja, Elija, Gabija, Luknė. Retesni vardai: Atilė, Amina, Dilara, Elėja, Frėja, Aristėjus, Ainoras, Domilis, Juozas, Kvinas.

Utenos r. savivaldybės administracijos informacija

RECEPTAI

Tatjanos Sirvydienės

Meduoliniai ežiukai ir grybukai

100 g dirbtinio medaus
100 g cukraus
100 g margarino
1 kiaušinis
cinamono, gvazdikėlių (ar prieskonių mišinio meduoliams)
1 a.š. gesintos sodos
450-500 g miltų, kad būtų lengvai minkoma tešla (tik nepadauginkit, kad iškeptę nebūtų kieti)

Ant garų puodo ištirpiname medų, cukrų, margariną. Sudedame paplakta kiaušinį, prieskonius ir viską gerai išmaišome. Supilame nugesintą sodą, vėl išmaišome.

Dedame miltus ir minkome minkštą tešlą.

Iš tešlos formuojame norimo dydžio grybukų galvutes ir kotelius arba ežiukus.

Ežiukai ir grybukų koteliai formuojami tokios pat formos. Padarome rutuliuką, ir lengvai paspaudę, paformavę pailgą gabalėlį, tarsi paspaudžiame patempame 2 pirštais nosytę.

Kepame apie 180 C temperatūroje apie 10 min.

Kepimo laikas priklauso nuo suformuotų kepinukų dydžio.

Jeigu darome grybukus, tada iškeptoms karštomis galvutėms padarome peiliuku skylute, į ją įspaudžiame tirpinto šokolado arba glajaus (cukraus pudros, baltymo ir citrinos rūgštelės plakiny) ir įstatome kotelį, galima grybus daryti su plonu koteliu, arba kotelį sulipinti iš 2 dalių, tada grybo kotas būna laaabaai gražus ir storas.

Morkytės fri - sveika ir fantastiškai skanu

INGREDIENTAI:

PORCIJŲ SKAIČIUS: 4

5 vienetai morkų

3 šaukštai aliejaus

1 saujelė petražolių (ar kitų žalumynų)

šiek tiek maltų juodųjų pipirų
"SANTA MARIA pipirams ir pipirų mišiniams" šiek tiek druskos

PARUOŠIMO BŪDAS:

PARUOŠIMO LAIKAS: APIE 20 MIN.

1. Jeigu morkos ilgos, jas pirmiausiai perpjauti perpus (jeigu trumpos, to daryti nebūtina), o tuomet supjaustyti lazdelėmis.

2. Morkų lazdeles sudėti į verdantį vandenį ir pavirti apie 10 minučių, jog truputėlį suminkštėtų. Nukošti, perlieti šaltu vandeniu ir sudėti ant rankšluostinio popieriaus, kad nudžiūtų.

3. Apvirkintas morkas sudėti ant kepimo popieriumi išklotos skardos, apšlakstyti aliejumi ir pamaišyti, kad morkos juo tolygiai pasidengtų.

4. Dėti kepti į iki 200 C laipsnių įkaitintą orkaitę. Kepti apie 10-15 minučių, kol morkos gražiai apskrus. Iškepusias pabarstyti druska, pipirais ir žalumynais.

5. Beje, morkų prieš kepat galima ir neapvirkinti, bet tada jos keps ilgiau. O kai jas apverdate, jos viduje būna minkštos, o išorėje traškios ir iškepa sparčiau.

www.lamaistas.lt

Seimas yra priėmęs dešimt nutarimų dėl 2021 metų paskelbimo:

Jono Karolio Chodkevičiaus metais;
Vytauto Mačernio metais;
Juozo Zikaro metais;
Kardinolo Vincento Sladkevičiaus metais;
Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos metais;
Juozo Lukšos-Daumanto metais;
Abiejų Tautų Respublikos Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Tarpusavio įžado metais;
Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais;
Archyvų metais;
Marijos Gimbutienės metais.

INFORMACIJA DĖL LAIKRAŠČIO „UŽ PALIŲ“ PRENUMERATOS

Sveiki bičiuliai, pirmiausia noriu padėkoti, kad jau trečius metus iš eilės būname kartu – rengiame, leidžiame ir prenumeruojame laikraštį „Už palių“.

Noriu, kad Jūs pasiūlytumėte naujas rubrikas, gal norite ką nors pasveikinti jubiliejaus proga, paguosti netekus artimo žmogaus, pasidalinti gera žinia – rašykite, skambinkite kartu tai padarysime.

Noriu priminti, kad jau pradėta nauja „Užpalių“ laikraščio 2021 metams prenumerata.

Laikraštį galite užsiprenumeruoti bibliotekoje adresu: Pilies 14, Užpaliai.

Laikraštis leidžiamas kartą į ketvirtį. Numerio kaina 2,00 Eur. Už keturis laikraščio numerius 8,00 Eur.

Kyla klausimų skambinkite Tel. 8 614 52411 arba rašykite